

Самуйлік М.М. Особливості методичного забезпечення самостійних занять студентів з гуманітарних і соціальних дисциплін // Управління якістю підготовки фахівців / Матеріали XXIV міжнародної науково-методичної конференції ОДАБА. – Одеса: ОДАБА, 2019. – с. 156-157.

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ СТУДЕНТІВ З ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Самуйлік М.М.

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

Самостійні заняття студентів є частиною навчально-виховного процесу вищого навчального закладу та важливим засобом отримання глибоких теоритичних знань. Вони здійснюється з метою відпрацювання та засвоєння навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою дисципліни; закріплення та поглиблення знань, умінь і навичок; виконання індивідуальних завдань.

Навчальний час, відведений на самостійні заняття студентів регламентується навчальним планом, зміст занять визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними завданнями та вказівками викладача. До кожного змістового модуля курсів з гуманітарних і соціальних дисциплін пропонуються теми самостійних занять, що містять питання для самостійного вивчення і конспектування. Самостійні заняття, за бажанням студентів, можуть проходити у бібліотеках, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах, лабораторіях тощо. Вони забезпечуються підручниками, посібниками, конспектами лекцій, комп'ютерними комплексами, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи та виконання окремих завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Крім того, для самостійної роботи студентів рекомендується відповідна наукова, монографічна та періодична література. Найвидатніший український мандрівний мислитель Г.Сковорода вважав, що щастя людини, сенс її життя полягають в освіті, активному самопізнанні, самоудосконаленні своєї природи. Саме боротьба, активність у навчанні та творчості зробили Т.Г.Шевченка великим національним поетом, який підніс українську культуру на світовий рівень.

Самостійні заняття займають більше половини часу, що виділяється на вивчення гуманітарних і соціальних дисциплін. Вони передбачають самостійне вивчення окремих тем та їх засвоєння. Стимулюють систематичне вивчення студентами сутності та змісту навчальної дисципліни, закріплюють і поширюють знання, отримані на лекціях, дають можливість перевіряти їх достовірність і перетворювати в особисті переконання. Вони прищеплюють навички самостійного мислення, допомагають вільно оперувати науковими категоріями, усвідомлювати і використовувати отримані знання для аналізу соціально-політичних, економічних явищ і процесів у цілому.

Самостійність та активність тих, хто навчається, тісно пов'язані з обсягом і характером сформованих в них прийомів розумової діяльності, інтелектуальних якостей. Важливо, щоб вони могли шляхом абстрагування виділяти найбільш суттєві ознаки різних явищ та процесів, конкретизувати теоретичні положення при їх розгляді. Аналіз завдань, ситуацій сприяє розвитку уміння встановлювати зв'язки, відносини, виявляти суперечності між предметами, процесами, явищами, фактами. Разом з тим, студенти вчаться узагальнювати їх найбільш суттєві ознаки, що позитивно позначається на ефективності навчання.

В університеті визначено порядок оцінювання успішності вивчення тем самостійних занять. Він здійснюється відповідно до положення про систему оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті за новою редакцією, що була прийнята в 2017 році. Положення розроблено на основі Закону України «Про вищу освіту» та стандартів вищої освіти. Воно визначає порядок оцінювання успішності навчання студентів з метою забезпечення якості вищої освіти та адаптації її до вимог Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS). В університеті система оцінювання успішності представляє собою сукупність організаційно-методичних заходів щодо перевірки знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти та набуття ними фахових компетенцій. Перевірка знань тем самостійних занять проводиться у формі письмового, усного опитування на семінарах, виступів з доповідями, повідомленнями. Якщо кількість балів, одержаних за самостійні заняття будь-якого модуля дисципліни менше 60, то студент не допускається до виконання модульної контрольної роботи. Він допускається до модульної контрольної роботи тільки в тому разі, коли виконав усі завдання з даного модуля та засвоїв питання для самостійного вивчення. Знання, що отримані під час вивчення тем самостійних занять, повинні бути використані під час практичних занять, модульного та підсумкового контролів. Вони є мотивацією студентів до систематичної роботи протягом усього періоду

навчання. Аналіз результатів самостійних занять студентів щодо вивчення гуманітарних і соціальних дисциплін показав, що у сучасних умовах не достає ще студентам наполегливості, вмінь виділяти з навчального матеріалу головні питання. На всіх навчальних дисциплінах, які вивчаються в університеті, є теми для самостійного вивчення. Вони складають дуже велике навантаження для самостійної роботи.